

Guia docent de l'assignatura "Determinants de la Salut"

2011/2012

Codi: 102876

Crèdits ECTS: 3

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	960 Graduat en Medicina	OT	0	0

Contacte

Nom : María Dolores Navarro Rubio

Email : MariaDolors.Navarro@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Conèixer els aspectes generals que configuren l'estat de salut a nivell individual i de les poblacions.

Objectius i contextualització

Identificar els diferents factors que influeixen en la salut, valorar el seu impacte i conèixer diferents estratègies de millora.

Competències i resultats d'aprenentatge

2153:E09 - Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari

2153:E09.34 - Valorar les necessitats de salut de la població.

2153:E09.35 - Interpretar els indicadors de salut.

2153:E09.38 - Afrontar els problemes de salut a través d'intervencions col·lectives de promoció, protecció i prevenció, i restauració de la salut, i saber-ne valorar l'impacte.

2153:E09.39 - Identificar els processos de planificació, programació i avaluació dels programes de salut.

2153:E09.40 - Identificar els principis de la salut mediambiental.

2153:E11 - Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut

2153:E11.11 - Descriure la planificació i l'administració sanitària a escala nacional, europea i autonòmica.

2153:E11.12 - Identificar i descriure els organismes sanitaris internacionals a escala nacional, europea i autonòmica.

2153:E11.13 - Descriure els principals problemes de salut pública prioritari al món i els seus aspectes preventius.

Continguts

- Introducció. Una visió general dels determinants de la salut
- Característiques individuals. Aspectes biològics i psicològics. Hàbits i estils de vida
- Estructura social i salut. Nivell socioeconòmic, gènere, cultura i grups minoritaris
- Entorn físic. Habitatge, transports, alimentació, entorn laboral i medi ambient
- Accions. Sistemes sanitaris. Polítiques sanitàries

Introducció. Una visió general dels determinants de la salut

Sociologia de la salut i la malaltia

Aspectes socials, psicològics i ecològics de la malaltia

Situació actual i noves tendències

Característiques individuals.

Aspectes biològics i psicològics

Hàbits i estils de vida

Estructura social i salut.

Desigualtat i nivell socio-econòmic

Desigualtat per gènere

Desigualtat per grups vulnerables

Nens i adolescents

Gent gran

Altres grups

Minories ètniques. Desigualtat cultural

Entorn físic

Característiques generals de l'entorn físic i la salut

Condicions higièniques i de sanejament de la llar

Alimentació i agricultura

Transports

Condicions laborals

Condicions del medi ambient

Altres circumstàncies

Factors socials en la pràctica del professional de la salut

Competències en salut (*health literacy*) de la població

Relació professional-pacient

Conviure amb la malaltia

Associacions de pacients i consumidors

Organització dels serveis sanitaris

Accions. Polítiques sanitàries

Individus

Comunitats

Nacions

Metodologia

Tipus d'activitat	Activitat	Data i Títol	Recursos materials	Resultats d'aprenentatge
Dirigida	Classe magistral (60 minuts)	Dia 1. Introducció. Una visió general dels determinants de la salut	Power_Point Aula	Descripció dels conceptes bàsics Sociologia de la salut i la malaltia Aspectes socials, psicològics i ecològics de la malaltia Situació actual i noves tendències
	Classe magistral (60 minuts)	Dia 2. Característiques individuals.	Power_Point Aula	Coneixement Aspectes biològics i psicològics Hàbits i estils de vida
	Classe magistral (60 minuts)	Dia 3. Estructura social i salut.	Power_Point Aula	Anàlisi Desigualtat i nivell socio-econòmic
	Classe magistral (60 minuts)	Dia 4. Estructura social i salut.	Power_Point Aula	Anàlisi Desigualtat per gènere
	Classe magistral (60 minuts)	Dia 5. Estructura social i salut.	Power_Point Aula	Anàlisi Desigualtat per grups vulnerables Nens i adolescents Gent gran Altres grups Minories ètniques. Desigualtat cultural
	Classe magistral (60 minuts)	Dia 6.	Power_Point Aula	Valoració

minuts)	Entorn físic		Característiques generals de l'entorn físic i la salut Condicions higièniques i de sanejament de la llar Alimentació i agricultura Transports
Classe magistral (60 minuts)	Dia 7. Entorn físic	Power_Point Aula	Valoració Condicions laborals Condicions del medi ambient Altres circumstàncies
Classe magistral (60 minuts)	Dia 8. Factors socials en la pràctica del professional de la salut	Power_Point Aula	Estudi Competències en salut (<i>health literacy</i>) de la població Relació professional-pacient
Classe magistral (60 minuts)	Dia 9. Factors socials en la pràctica del professional de la salut	Power_Point Aula	Estudi Convivre amb la malaltia Associacions de pacients i consumidors Organització dels serveis sanitaris
Classe magistral (60 minuts)	Dia 10. Accions. Polítiques sanitàries	Power_Point Aula	Nivell Individus Comunitats
Classe magistral (60 minuts)	Dia 11. Accions. Polítiques sanitàries	Power_Point Aula	Nivell Nacions
Classe magistral (60 minuts)	Dia 12. Conclusions	Power_Point Aula	Resum i estratègies d'avaluació
Subtotal: 12 classes magistrals = 12 hores			
Seminari	Dia 1. Els determinants de La salut	Aules per a grups de 30 alumnes	Preparar un resum del cas i valorar-lo globalment

	Seminari	Dia 2. Característiques individuals	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar els principals determinants individuals de la salut
	Seminari	Dia 3. Nivell socioeconòmic	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar els principals determinants socioeconòmics de la salut
	Seminari	Dia 4. Gènere	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar els aspectes de gènere que influeixen en la salut
	Seminari	Dia 5. Grups vulnerables	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar les característiques dels grups vulnerables en la determinació de la salut
	Seminari	Dia 6. Entorn físic	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar l'efecte del sanejament, característiques de la llar, transports o agricultura en la salut
	Seminari	Dia 7. Entorn físic	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar l'efecte de l'entorn laboral o del medi ambient en la salut
	Seminari	Dia 8. Accions	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar intervencions a nivell individual
	Seminari	Dia 9. Accions	Aules per a grups de 30 alumnes	Analitzar intervencions a nivell col·lectiu
	Seminari Dia 10. Accions Analitzar intervencions a nivell de les nacions			
	Subtotal: 10 sessions = 10 hores			
Supervisades	Preparació del treball escrit	Elaboració del treball (6 h)	Exercici a realitzar de forma individual	Tema a seleccionar pels alumnes: Preparació d'un determinat programa o intervenció per tal de millorar una problemàtica relacionada amb algun determinant de la salut

Estudi de casos pràctics	(5 hores)	Exercici a realitzar en grups petits (2-3 alumnes)	Anàlisi del cas i presentació de conclusions o recomanacions
Subtotal: 11 sessions = 11 hores			

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i seminaris	22	0.88	2153:E09.34 , 2153:E09.35 , 2153:E09.39 , 2153:E09.38 , 2153:E11.11 , 2153:E11.13 , 2153:E11.12 , 2153:E09.40
Tipus: Supervisades			
Casos pràctics i preparació del treball escrit	11	0.44	2153:E09.34 , 2153:E09.35 , 2153:E09.38 , 2153:E09.40 , 2153:E11.12 , 2153:E11.13 , 2153:E11.11 , 2153:E09.39
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	30	1.2	2153:E09.34 , 2153:E11.13 , 2153:E09.38 , 2153:E09.39 , 2153:E09.40 , 2153:E11.12 , 2153:E11.11 , 2153:E09.35

Avaluació

Avaluació de coneixements teòrics i pràctics mitjançant la presentació d'un treball escrit	Descriure els processos de salut/malaltia i els seus determinants des de la perspectiva individual i poblacional Analitzar els diferents determinants que influeixen en la salut Valorar i aplicar els principis i aplicar els mètodes propis de la sociologia de la salut, la medicina preventiva i la salut pública Plantejar estratègies i intervencions de millora
Avaluació dels seminaris mitjançant lliurament d'exercicis específics	Analitzar estratègies de millora específiques
Avaluació dels casos pràctics	Analitzar estratègies de millora específiques i aplicació de coneixements

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-----------	-----	-------	------	--------------------------

Exercicis i casos pràctics	30%	4	0.16	2153:E09.34 , 2153:E09.35 , 2153:E09.38 , 2153:E09.40 , 2153:E11.12 , 2153:E11.13 , 2153:E11.11 , 2153:E09.39
Treball escrit	70%	8	0.32	2153:E09.34 , 2153:E09.38 , 2153:E09.39 , 2153:E11.11 , 2153:E11.13 , 2153:E11.12 , 2153:E09.40 , 2153:E09.35

Bibliografia

Bibliografia general

Amick BC, Levine S, Tarlov AR, Chapman Walsh D (ed). Society and health. Oxford: Oxford University Press, 1995.

Informe SESPAS 2004. La salud pública desde la perspective de género y clase social. Gaceta Sanitaria, 2004; 18 (supl.1).

Wilkinson R, Marmot M, ed. Los determinantes sociales de la salud. Los hechos probados (WHO, 2003). Madrid: MSC, 2006.

World Health Organization. The world health report 2005. Make every mother and child count. Geneva: WHO, 2005.

The Harvard School of Public Health: Health Literacy Studies Web Site. Available at: <http://www.hsph.harvard.edu/healthliteracy>. Accessed August 20, 2010. Updated: July 17, 2010.

Bibliografia específica

Artazcoz L, Borrell C, Benach J. Gender inequalities in health among workers: the relation with family demands. J Epidemiol Community Health, 2001; 55: 639-647.

Assai M, Siddiqi S, Watts S. Tackling social determinants of health through community based initiatives. BMJ 2006; 333: 854-6.

Daban F, Pasarín MI, Rodríguez-Sanz M, et al. Evaluación de la reforma de atención primaria: prácticas preventivas y desigualdades. Aten primaria, 2007; 39: 339-346.

Harvey DJ. Understanding Australian rural women's ways of achieving health and wellbeing. A metasynthesis of the literature. Rural and Remote Health 2007; 7:823.

Navarro-Rubio MD, Jovell AJ, Schor EL. Socioeconomic status and preventive health-care use by children in Spain. Am J Prev Med, 1995; 11: 256-262.

Raleigh VS, Hussey D, Seccombe I, Hallt K. Ethnic and social inequalities in women's experience of maternity care in England: results of a national survey. J R Soc Med 2010; 103: 188-98.

Say L, Raine R. A systematic review of inequalities in the use of maternal health care in developing countries: examining the scale of the problem and the importance of context. Public Health Review. Bulletin of the World Health Organization 2007; 85: 812-9.

Yach D, Hawkes C, Gould L, Hofman K. The global burden of chronic diseases. Overcoming impediments to prevention and control. JAMA 2004; 291: 2616-2622.

Recursos d'Internet

Agència de Salut Pública de Barcelona: www.aspb.es

American Public Health Association: www.apha.org

Association of Public Health Observatories: www.pho.org.uk

Escuela Nacional de Sanidad: www.isciii.es

European Portal for Action on Health Equity: www.health-inequalities.org

European Public Health Association: www.eupha.org

Harvard School of Public Health: www.hsph.harvard.edu

Health Protection Agency: www.hpa.org.uk

Institute of Medicine: www.iom.edu

Pan American Health Organization: www.paho.org

Public Health Agency of Canada: www.publichealth.gc.ca

World Health Organization: www.who.int